

Referat fra møde i Fagligt Råd d. 6.10. 2021

Kl. 10:00-13:00, mødelokale ØST 2

Deltagere: Berit Houmølle, vicecenterleder og områdeleder Skole & Specialrådgivning, Synscenter Refsnæs
Nanette Borges, afdelingsleder Specialrådgivning og Materialeproduktion, Synscenter Refsnæs
Dorte Larsen, skolekonsulent Specialrådgivningen, Synscenter Refsnæs
Stine Skov Clarke, koordinator og skolekonsulent Skolen, Synscenter Refsnæs
Kenneth Hartmann, afdelingsleder for Specialrådgivningen, IBOS
Per Nielsen, forstander Synscentralen Vordingborg, DTHS
Kamilla Rothe Nissen, øjenlæge Kennedy Centret
Andreas Juel Jensen, bestyrelsesmedlem DBSU

Afbud: Kenn Steen Andersen, centerleder, Synscenter Refsnæs
Sanne Døj, synskonsulent skoleområdet, Region Hovedstaden
Bendt Nygaard Jensen, videnskonsulent Ph.d. Specialrådgivningen, Synscenter Refsnæs
Diana Stentoft, forretningsudvalgsmedlem, DBS
Susanne Johansen, områdeleder Botilbud, Synscenter Refsnæs
Maria Hayford, Forældreforeningen LFBS

Referent: Sekretær Tina Hansen, Synscenter Refsnæs

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden er godkendt uden tilføjelse af punkter.

2. Bemærkninger til referatet fra mødet den 20. maj 2021

Godkendt uden bemærkninger.

3. Fra Synscenter Refsnæs til orientering og drøftelse

3.1. Implementering af "De udvidede læringsmål" (DUL) på Synscenter Refsnæs v/ Berit Houmølle

- Orientering om hvordan der arbejdes med implementering af "De udvidede læringsmål" i de faglige områder på Synscenter Refsnæs – Specialrådgivning, Skole og Botilbud.

Berit Houmølle og Nanette Borges orienterede om arbejdet med at implementere DUL i hhv. botilbuddene og skole- og uddannelsesestilbuddene samt Specialrådgivningen.

Skole (grundskole og STU) - og botilbud

Metoden har givet et nyt fælles sprog og bidrager til en styrket systematik i det tværfaglige arbejde med elevs/borgerens personlige, faglige og sociale mål - også på tværs af de forskellige lovgivningsområder, serviceloven, folkeskoleloven, ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Implementering af DUL tager afsæt i to overordnede fokusområder:

- DUL som fagligt refleksionsgrundlag i det faglige og tværfaglige samarbejde på tværs af teams, enheder, fagpersoner og eksterne samarbejdspartnere i form af synskonsulenter, PPR, UU-vejledere, sagsbehandlere osv.

- DUL som tilgang og stilladsring af de faglige, sociale og personlige mål i elevernes elevplaner, uddannelsesplaner, ICS og VUM-planer

DUL er på baggrund af pilotprojekt i skoleåret 2020-2021 fuldt implementeret i Synscenter Refsnæs' efter-skolelignende tilbud.

DUL implementeres i alle skoleområdets tilbud i dette skoleår 2021-2022 – grundskole og STU

DUL implementeres i boområde 1 (Fløjen) i dette skoleår 2021-2022. På baggrund af dette vurderes, hvordan de resterende af boområdets tilbud implementerer metoden i praksis.

I Specialrådgivningen implementeres DUL i kombination med ICF. Der arbejdes med DUL ift. både udfærdigelse af rapporter samt gruppeforløb og kurser. Metoden gør det nemmere at arbejde fokuseret på gruppeforløbene på Stausgård, så man når hele vejen rundt om det enkelte barn. Fordi der både har været børnepsykologer og synskonsulenter med i arbejdet med at udvikle metoden og tilgangen til at anvende metoden, har DUL været med til at udvikle et stærkere fælles sprog.

Kenneth Hartmann er interesseret i, om man kan bruge metoden mere på voksenområdet også, og muligheden for at lave en præsentation for IBOS med deltagelse af fagpersonerne bag udviklingen af metoden drøftes. Per Nielsen tilføjer, at de også i synsrådgivningen ude i landet har oplevet, at der er taget meget positivt imod metoden både blandt fagpersoner og forældre.

3.2. Udvidelse af §108 takstpladser på Synscenter Refsnæs v/ Berit Houmølle, Synscenter Refsnæs

- Status på processen vedr. udvidelse af §108 takstpladsen på Synscenter Refsnæs.

Synscenter Refsnæs oplever et stigende antal henvendelser vedr. botilbud til voksne med behov for varigt botilbud. Den type botilbud stiller krav til bygningerne ift. f.eks. hjælpemidler, indretning, belysning og arbejdsmiljø. Synscenter Refsnæs har ikke bygninger, der kan opfylde disse krav, hvorfor der er søgt anlægsmidler i Region Sjælland. Der pågår pt. arbejde med at få detaljerne på plads ift. både placeringen af bygningen, krav til bygningerne mm.

3.3. Nyt fra Specialrådgivningen v/ Nanette Borges, Synscenter Refsnæs

- Kort nyt fra Specialrådgivningen.

Nanette Borges og Dorte Larsen orienterede om forældrekurser, ICF og sommerskolen.

Synscenter Refsnæs tog sammen med Dansk Blindesamfund imod ca. 75 deltagere ved årets sommerskole. Efter tilmeldingsfristen modtog Synscenter Refsnæs en del henvendelser fra synskonsulenter, som havde børn de ikke havde nået at indstille til sommerskolen og det var desværre nødvendigt at afvise enkelte, som ikke var blevet tilmeldt i tide. Det administrative arbejde med sommerskolen er omfattende og indeholder bl.a. krav ift. at der skal indhentes en del medicinoplysninger fra forældrene, samtykker, lægeattester m.v., så derfor er det nødvendigt, at fristerne overholdes nøje. Som noget nyt i år blev mini-sommerskolen afprøvet. Mini-sommerskolen er for de yngste børn, som deltager sammen med deres synskonsulent eller en anden person, som ikke er en forælder. De deltog fra søndag til tirsdag. På baggrund af tilbagemeldinger skal rammerne drøftes igen inden næste års sommerskole, men det er allerede besluttet, at den gentages; mini-sommerskolen er kommet for at blive.

Stine Skov Clarke bidrager med information om, at de også på skoleområdet oplever, at sommerskolen gør noget rigtig godt og positivt for de unges netværk. De har bl.a. været afsted på en sommerhustur, hvor de unge hyggede sig og holdt deres (nye) venskaber ved lige. Det har givet anledning til nogle vigtige drøftelser, bl.a. om hvordan man vedligeholder sine venskaber f.eks. ved at være "pennevenner".

Andreas Juel Jensen supplerer med, at de også hos DBSU oplever både sommerskolen og mini-sommerskolen som noget meget positivt og de fik et rigtig godt indtryk med hjem fra deres besøg under årets sommerskole. I klinikken oplever Kamilla Rothe Nissen, at en del børn føler sig isolerede og har behov for støtte til at danne relationer og netværk. Hun hører også om sommerskolen fra børnene i klinikken og mener, at den

danner en vigtig ramme om børnenes relations- og netværksdannelse.

Specialrådgivningen er i øjeblikket på "rundrejse" i regionerne med et lokalt forældrekursus for at møde de forældre, som ikke har ligeså god mulighed for at komme her på Synscenter Refsnæs til gruppeforløb og forældrekurser. Det er synskonsulenter Tina Lindop Gable og Lis Ourø Hansen, som er tovholdere på dette arbejde. Målet er, at specialrådgivningens ydelser bliver endnu mere fleksible og dynamiske og møder familierne på flere fronter og samtidig deler vores værktøjskasse.

ICF er en model, Specialrådgivningen har arbejdet med dette år, hvor De Udvidede Læringsmål kobles på. Målet er at tale og kommunikere i det sprog, man taler i kommunerne, så det er en af ambitionerne bag det intensive arbejde med det i Specialrådgivningen. Rapportskabelonerne ændres til at repræsentere arbejde med målgruppen mere konkret ift. de nuværende skabeloner og vil indeholde meget specifikke anbefalinger ift. nogle problematikker og også bredere anbefalinger ift. andre af barnets udfordringer. Rapporterne vil blive designet meget mere målrettet de enkelte grupper i småbørnsteamet, multiteamet og skoleteamet.

4. Årsberetning fra Synsregisteret 2020 (bilag) v/ Kamilla Nissen, Kennedy Centret

- De væsentligste nedslag i forhold til status og udvikling vedr. indskrevne børn og unge i Synsregisteret.

Kamilla gennemgik årsberetningen fra 2020. Pr. 31.12.2020 er der tilmeldt 1836 børn + 19 på Færøerne og 23 i Grønland i Synsregistret. Til sammenligning var der i 1985 i alt 1398 børn tilmeldt synsregistret. Kamilla præsenterede statistikker for, hvor mange nye børn der tilmeldes år for år, hvor gamle børnene er når de tilmeldes, hvordan aldersfordelingen er, fordelingen af børn i regionerne m.v.

De forskellige statistikker og tendenser bag statistikkerne blev drøftet på mødet.

5. DTHS-årsmøde 2021 v/ Per Nielsen, Vordingborg Syncentral, DTHS-repræsentant

- De væsentligste opmærksomheder i forhold til afholdt DTHS-årsmøde d 2. – 3. september 2021.

Per Nielsen orienterede om årsmødet hos DTHS d. 2. + 3. september. Socialstyrelsen, National Koordination deltog ved mødet. National Koordination har til opgave at følge udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser og indsamle og formidle viden om effekt af indsatserne på det mest specialiserede specialområde og på området for den mest specialiserede specialundervisning ift. lov om folkeskolen eller lov om specialundervisning for voksne. Af de i alt 35 konkrete målgrupper lapper tre ind over synsområdet, de tre grupper er *børn og unge med alvorlig synsnedsættelse, voksne med synsnedsættelse samt borgere med Spielmeyer-Vogt sygdom.*

I foråret er der lavet en stor pilotundersøgelse på kommunikationsområdet. Formålet med undersøgelsen er at sætte skærpet fokus på specialundervisningsområdet, herunder særligt *små og/eller komplekse målgrupper, specialiserede indsatser samt bredere kendskab til kommunikationsområdets organisering.* Undersøgelsen er baseret på et samarbejde med DTHS omkring hovedområder og målgrupper, og er udført som semistrukturerede interviews med fagspecialister og ledere fordelt på forskellige hovedområder og udvalgte målgrupper. Undersøgelsen viser, at der opleves udfordringer ift. lovgivning, finansiering, organisering og visitation. Ligeledes peges der på, at det medfører uens praksis, som har indvirkning på hvornår, hvilken og hvordan en ydelse leveres af et givent kommunikationscenter. Der opleves en betydelig bekymring for hjemtagelse og afspecialisering på kommunikationsområdet blandt både fagspecialister og ledere. Endeligt viser undersøgelsen, at kommunikationsområdet er et komplekst område.

DTHS' årsmøde kom også omkring andre større, igangværende projekter i Socialstyrelsen. Et af disse er *ny strategi og organisationsændring – ny søjle: "myndighed og specialisering*, som handler om, at VISO, Handikap og Socialtilsyn/National Koordination samles i én søjle, hvilket betyder en samling af det specialiserede handicap og specialundervisningsområde. Fælles fokusområde kan eksempelvis være *tværgående fokus på specialeplanlægning, tværgående fokus på rehabilitering og tværgående netværk om specialundervisningsområdet.*

Udarbejdelse af generel model for opgørelse af specialiseringsgrad er et andet igangværende projekt, som handler om at udvikle en model for at opgøre og beskrive specialiseringsniveauer, som kan skabe overblik over hhv.

målgrupper/indsatsbehov og leverandører på det specialiserede socialområde. En model er afprøvet for autisme, erhvervet hjerneskade, blinde og svagsynede. I forslag til finansloven 2022 er afsat 45 mio. kr. årligt i 2022 og frem til opfølgning på evalueringen af det specialiserede socialområde, der skal indføre en national specialeplanlægning på det højt specialiserede socialområde med inspiration fra sundhedsområdet.

Derudover blev *hvidbog om rehabilitering 2.0* gennemgået på årsmødet. Første hvidbog om rehabilitering er fra 2004, og der er nu behov for at få skabt klarhed over, hvad rehabilitering er i dag, hvordan rehabilitering kan imødekomme fremtidens borgeres behov, om der er nye temaer indenfor området og om der skal foreslås nye nationale standarder på rehabiliteringsområdet. Den nye definition af rehabilitering¹ er i høring og forventes færdig i december 2021.

Der er en ny hovedlov på vej, som skal dække de syv love på beskæftigelses-, sundheds-, social- og undervisningsområdet. Borgere med komplekse sammensatte behov skal kunne modtage en helhedsorienteret plan. Der er i oplægget lagt op til, at man som borger selv skal kunne vælge, om man vil behandles efter de nuværende resortspecifikke lovgivninger eller den nye hovedlov. Målgruppen for hovedloven forventes at blive borgere med komplekse problemer, men ikke den mest udsatte gruppe, idet der skal være et tydeligt beskæftigelsesperspektiv at arbejde hen imod.

Udover disse emner og projekter med Socialstyrelsen/National Koordination, var FN's 17 verdensmål også på dagsordenen. Formanden for 2030-panelet og professor i organisations- og ledelsesteori Steen Hillebrandt, havde et oplæg på mødet, hvor han bl.a. talte om, at selvom det kan føles som om det er ligegyldigt, at vi gør nogle små indsatser i Danmark sammenlignet med den samlede globale indsats, så er det ikke ligegyldigt, og det er vigtigt, at man som organisation har klimamålene i baghovedet, når man foretager forskellige valg, som f.eks. når der skal opføres nybyggerier eller bortskaffes bygninger, inventar m.v.

6. Kort nyt fra samarbejdspartnere – gensidig orientering

- Send gerne input og eventuelle dokumenter til sekretær inden mødet

Andreas Juel Jensen kunne berette om DBSU's genoptagelse af fuld funktion efter corona. Der er nedsat ny lokalbestyrelse for region Øst (for Storebælt). I hovedbestyrelsen har DBSU udarbejdet deres politiske målsætning. De vil bl.a. arbejde for, at det bliver muligt at beholde sit handicaptillæg på ungdomsuddannelser eller ved studiejob. Planen er, at emnet skal præsenteres på Christiansborg. Derudover fortalte Andreas, at der er ansat to nye medarbejdere bl.a. en sekretariatsleder, som skal søge fundraising. Et andet politisk mål for DBSU er, at det skal gøres nemmere at søge praktikpladser, som er mere almene og ikke kun fokuserer sig omkring synsområdet. Den enkelte borger skal have mere ud af sit STU-forløb eller lignende forløb og ikke bare opleve, at de bliver placeret et sted uden egentlig at få nok ud af det.

Tilgængelighed ved oplevelser er et andet projekt, som DBSU i øjeblikket arbejder med. De har nedsat en gruppe, som rejser rundt for at teste tilgængelighed for blinde og svagsynede på forskellige oplevelsessteder. Nanette spørger ind til antallet af medlemmer af DBSU, og Andreas fortæller, at DBSU i øjeblikket har omkring 250 medlemmer. Både DBSU og DBS oplever, at det kan være en udfordring af hverve nye medlemmer.

Fra IBOS orienterede Kenneth Hartmann om, at der i øjeblikket kun er to konstituerede ledere. Marie Fasmer er blevet fastansat som centerleder og stille og roligt falder de øvrige lederstillinger på plads, så de ikke længere er konstituerede.

IBOS har lanceret deres nye [hjemmeside](#), som er fuldt tilgængelig. Netop dét har været meget vigtigt i udviklingen af den nye hjemmeside. Kommunikationsmedarbejderne hos IBOS modtager meget gerne tilbagemeldinger ift. den nye hjemmeside.

---

¹ ” Rehabilitering er målrettet personer, som har eller er i risiko for at opleve begrænsninger i deres fysiske, psykiske, kognitive og/eller sociale funktionsevne og dermed i hverdagslivet.

Formålet med rehabilitering er et meningsfuldt liv med bedst mulig aktivitet og deltagelse, mestring og livskvalitet. Rehabilitering er en samarbejdsproces mellem en person, pårørende, professionelle og andre relevante parter.

Rehabiliteringsindsatser er målrettede, sammenhængende og vidensbaserede med udgangspunkt i personens perspektiver og hele livssituation. ”

- vi er til for dig

IBOS har lavet en kvalitativ interviewundersøgelse på kommunikationscentrene ift., hvad behovene er i samarbejdet mellem kommunikationscentrene og specialinstitutionerne. Resultaterne af undersøgelsen skal bruges til at forbedre de tilbud og ydelser, der skal udbydes.

I samarbejde med Sundhedsministeriet (projektejere) har IBOS deltaget i PEP. PEP står for *pre-employment programme*, og det er et beskæftigelsesprogram målrettet borgere med synsnedsættelse. Sundhedsministeriets tanke er, at PEP-forløbene kan bruges af kommunerne, og at det kan bredes ud til andre handicapområder. Det kører i øjeblikket som pilotprojekt i Århus Kommune.

Kamilla Rothe Nissen kunne orientere om, at man på Kennedy Centret har lavet en stor undersøgelse om albinisme.

7. Eventuelt

Mødedatoer i 2022:

Mandag d. 16.05.2022

Tirsdag d. 4.10.2022